



MINISTER  
Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Warszawa, dnia 14...sierpień 2019 r.

DUS.II.053.967.2019.MJ

### Zawiadomienie o sposobie załatwienia petycji

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, działając na podstawie art. 13 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), uprzejmie zawiadamia, że petycja z dnia 13 czerwca 2019 r., dotycząca wprowadzenia do *ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych* (Dz. U. z 2018 r. poz. 1270, z późn. zm.) przepisu umożliwiającego przejście na emeryturę bez względu na wiek ubezpieczonym posiadającym co najmniej 40-letni staż pracy – została rozpatrzona negatywnie.

### Uzasadnienie

Przychylenie się do propozycji spowodowałoby naruszenie spójności systemu emerytalnego i stanowiłoby zagrożenie powodzenia realizacji programu reformy emerytalnej, zapoczątkowanej w 1999 r. Jednym z jej podstawowych celów było bowiem doprowadzenie do sytuacji, w której świadczenia będą przyznawane z powodu spełnienia ryzyka ubezpieczeniowego, tj. dożycia określonego w przepisach wieku emerytalnego, a wysokość emerytury będzie pochodną kwoty składek na ubezpieczenie emerytalne wpłaconych w całym okresie aktywności zawodowej.

Ważnym elementem reformy systemu emerytalnego jest wprowadzenie dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r. nowej formuły obliczania emerytury, uzależniającej wysokość świadczenia od wielkości kapitału zgromadzonego na indywidualnym koncie oraz przewidywanego dalszego trwania życia w wieku przejścia na emeryturę. Nowy sposób obliczania emerytury motywuje do jak najdłuższej aktywności zawodowej i opóźniania decyzji przejścia na emeryturę, co w sposób istotny przekłada się na wysokość świadczenia. Z kolei Fundusz Ubezpieczeń Społecznych osiągnie – w dłuższej perspektywie czasowej – równowagę niewymagającą wsparcia budżetu w takim stopniu jak obecnie.

Z dniem 1 października 2017 r. na mocy ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. *o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. z 2017 r. poz. 38), przywrócono wiek emerytalny 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn, której projekt złożył Prezydent RP. W trakcie prac parlamentarnych nad projektem tej ustawy były zgłaszane wnioski, aby oprócz obniżenia wieku emerytalnego wprowadzić również regulacje uzależniające prawo do emerytury wyłącznie od udowodnienia odpowiednio długiego stażu pracy (np. 35 lat – w przypadku kobiet i 40 lat – w przypadku mężczyzn).

Po rozważeniu zgłoszonych propozycji parlamentarzyści wybrali jednak rozwiązanie o charakterze powszechnym, które zawierał projekt prezydencki, uzależniające nabycie prawa do emerytury od spełnienia przesłanki wieku, który – z uwagi na usprawiedliwione uwarunkowania historyczne, społeczne, gospodarcze i kulturowe – jest różny ze względu na płeć ubezpieczonych. Ustawodawca uznał, że takie rozwiązanie jest właściwe mając na względzie ogół ubezpieczonych, istotę systemu emerytalnego i jego stabilność finansową. Projekt prezydencki uzyskał także poparcie Rady Ministrów.

Należy również zwrócić uwagę na fakt, że wprowadzenie możliwości uzyskania emerytury bez względu na wiek mogłoby budzić zastrzeżenia o charakterze konstytucyjnym. O tym, że wiek emerytalny jest immanentnym elementem standardu konstytucyjnego, wyznaczającego prawo do emerytury, świadczy treść art. 67 ust. 1 Konstytucji RP, zgodnie z którym obywatel ma prawo do zabezpieczenia społecznego w razie niezdolności do pracy ze względu na chorobę lub inwalidztwo oraz po osiągnięciu wieku emerytalnego, natomiast zakres i formy tego zabezpieczenia określa ustawa. W świetle orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego prawo ustawodawcy do określania zakresu zabezpieczenia społecznego obejmuje w szczególności prawo do wyznaczenia wieku emerytalnego w ramach pewnego przedziału czasowego, którego granice

wyznacza istota prawa do emerytury (wyrok TK z 22 czerwca 1999 r., sygn. K 5/99). Z kolei w wyroku z 7 maja 2014 r., sygn. akt K 43/12, Trybunał Konstytucyjny wskazał, że „Konstytucyjne prawo do emerytury jest prawem do otrzymania świadczenia w formach i zakresie określonych w ustawie, należnym obywatelowi za jego wysługi lub zasługi związane z pracą, po osiągnięciu określonego wieku. Przy czym ów wiek jest jedynym konstytucyjnym warunkiem nabycia prawa do emerytury; inne warunki mogą być określone ustawą, co do wieku emerytalnego ustawodawca jest upoważniony i obowiązany określać jego wysokość, nie może jednak z niego zrezygnować.”.

Długoletniej pracy nie można uznać za zjawisko losowe uzasadniające prawo do przejścia na emeryturę przed osiągnięciem wieku emerytalnego. Do ryzyk losowych objętych zakresem ubezpieczenia społecznego należą bowiem zdarzenia mogące przeszkodzić człowiekowi w zdobywaniu środków utrzymania własną pracą, takie jak niezdolność do pracy lub osiągnięcie określonego wieku. Dlatego zreformowany system emerytalny zapewnia środki utrzymania w postaci renty dla osób niezdolnych do pracy oraz emerytury dla osób w wieku poprodukcyjnym. Ryzyko zwolnienia z pracy przed osiągnięciem wieku emerytalnego jest ryzykiem ochrony bezrobotnych. Osoby bezrobotne w wieku produkcyjnym mogą korzystać z różnych form aktywizacji zawodowej, jak również z różnych świadczeń pieniężnych przez okres pozostawania bez pracy. Jednym z nich jest świadczenie przedemerytalne, przysługujące do osiągnięcia wieku emerytalnego.

Rozważając zmianę warunków, których spełnienie uprawnia do emerytury, nie można pomijać ścisłego związku systemu ubezpieczeń społecznych z ogólną sytuacją demograficzną i gospodarczą państwa. Należy wspomnieć, że likwidacja wcześniejszych emerytur była koniecznością ze względu na zmieniające się warunki demograficzne. Już od połowy lat 90-tych trwa proces starzenia się ludności, charakteryzujący się spadkiem liczby osób w wieku produkcyjnym i rosnącą liczbą osób w wieku poprodukcyjnym. Zjawiska te nasilają się. Dlatego dąży się do zwiększenia liczby osób aktywnych zawodowo i stworzenia systemu zachęt do dłuższego pozostawania na rynku pracy. Realizacji tych celów służy program „Solidarność pokoleń-działania dla zwiększenia aktywności zawodowej osób po 50-tym roku życia”, będący pakietem działań rządowych zmierzających do poprawy stopnia zatrudnienia osób powyżej 50-tego roku życia, niezbędnej do utrzymania potencjału wzrostu gospodarczego w Polsce w perspektywie najbliższych kilkunastu lat.

Niezależnie od powyższego, uprzejmie informuję, że zgodnie z art. 21 ustawy z dnia 11 maja 2012 r. *o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. z 2012 r. poz. 637) Rada Ministrów dokonuje przeglądu funkcjonowania systemu emerytalnego i przedkłada Sejmowi informację wraz z propozycjami zmian nie rzadziej niż co 4 lata. Zespół Problemowy Rady Dialogu Społecznego do Spraw Ubezpieczeń Społecznych rozpoczął proces przeglądu systemu emerytalnego w listopadzie 2018 r. również w aspekcie zagadnień zgłaszanych przez partnerów społecznych, dotyczących wprowadzenia regulacji umożliwiających nabycie uprawnień emerytalnych bez względu na wiek.

MINISTER  
z up.  
Marcin Zieleniecki  
PODSEKRETARZ STANU

### Pouczenie

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy *o petycjach*, sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.